

Ο απόηχος του ολυμπιακού καλοκαιριού

Τους μήνες που προηγήθηκαν των ολυμπιακών αγώνων, υπήρχαν ορισμένοι (μια αισχρή μειοψηφία) που είχαν προειδοποιήσει για τις ολέθριες συνέπειες σε επίπεδο οικονομικό αλλά και αισθητικο-ιδεολογικό που θα είχε ως αποτέλεσμα η τέλεση του εν λόγω πανηγυριού (για τους αφελείς) –αρπαχτής (για τους επιτήδειους). Όσον αφορά τις οικονομικές συνέπειες ο ίδιος ο υπουργός οικονομικών ενημέρωσε τηλεοπτικώς τους υπηκόους του ότι τα έξοδα από την τέλεση των αγώνων θα τα πληρώνουμε για τις επόμενες τρεις γενιές. Χαλάλι, θα πουν όλοι όσοι δημιούργησαν, μήνες πριν, κλίμα συναίνεσης, απ' τα τηλεπαράθυρα και τις εφημερίδες. Μπρος στη δόξα, τι είν' η φτώχεια;

Όσον αφορά τις «αισθητικο-ιδεολογικές» συνέπειες (που τα 'φερε έτσι κι η τύχη και βρήκαν προλειασμένο το έδαφος από την κατάκτηση του Euro 2004) τα πράγματα δεν είναι λιγότερο τραγικά, με τη διαφορά ότι εδώ δεν υπάρχουν οι «αλάνθαστοι» οικονομικοί δείχτες των οικονομολόγων για να μας ενημερώσουν για το ύψος της «λυπητερής». Υπάρχουν όμως πολλά άλλα απ' τα οποία μπορούμε να βγάλουμε ασφαλή συμπεράσματα.

Το καλοκαίρι που πέρασε είδαμε ένα μεγάλο φάσμα ανθρώπων, από τον Παττακό (που θυμήθηκε συγκινημένος τις τελετές της χούντας) μέχρι διάφορους «πρώην» ακρο-τρέχα-γύρευε-τι και νυν ζήτουλες του υπουργείου πολιτισμού, να δηλώνουν εθνικά υπερήφανοι με τις τελετές έναρξης και λήξης των αγώνων καθώς και με την όλη διοργάνωση. Αυτοί οι τελευταίοι (που δεν είναι λίγες οι φορές που βγάζουν την «βρώμικη δουλειά») πάντα στο πλευρό του απλού λαού -σαρξ εκ της σαρκός του- μίλησαν και έγραψαν για «μια γνήσια λαϊκή γιορτή», επιπλήττοντας τους «κοντόφθαλμους διανοούμενους, που δεν βλέπουν πέρα απ' τη μύτη τους». Ύμνησαν αυτήν την «λαϊκή γιορτή», ξεχνώντας πως δεν νοείται γιορτή με τον υποτιθέμενο τιμώμενο (τον λαό για τον οποίο τόσο κόπτονται) στην εξέδρα ή στον καναπέ.

Ας μην κοροϊδευόμαστε. Η –κατά Αντόρνο- μαζική κουλτούρα, ή αλλιώς μαζική απάτη (γιατί περί αυτού πρόκειται), δίδου δεν νοιάζεται για τις μάζες. Εμφυσά σ' αυτές τη φωνή του Κυρίου τους. Ο λαός-πελάτης δεν είναι το υποκείμενο της κουλτούρας αυτής, αλλά το αντικείμενό της. Το βασικό στοιχείο σ' αυτήν την ιστορία είναι η ένταξη. Η συμπαρατάξη με τη γνώμη της πλειοψηφίας. Αυτό που πουλιέται και αγοράζεται είναι η άκριτη συναίνεση. Η έσχατη κατάληξη είναι η ηθική εξάρτηση, η πνευματική υποτέλεια και ο κρετινισμός (οι 160.000 εθελοντές και τα εκατομμύρια τηλεθεατές των αγώνων υπάρχουν για να το επιβεβαιώνουν).

Όταν ο λαός αποδέχεται αυτόν τον ρόλο, «όταν δεν μπορεί πια να είναι πρωταγωνιστής της ιστορίας αλλά μόνο το εργαλείο της» (Μουσολίνι), τότε ο δρόμος έχει ανοίξει για γεγονότα σαν αυτά που συνέβησαν στον απόηχο του ολυμπιακού καλοκαιριού. Το ρατσιστικό πογκρόμ που ακολούθησε τον ποδοσφαιρικό αγώνα Ελλάδας-Αλβανίας (με αποτέλεσμα έναν αλβανό νεκρό και δεκάδες τραυματίες) ήταν κάτι που σιγοέβραζε στην ελληνική κοινωνία και μπόρεσε να εκδηλωθεί χάρη στο κλίμα που διαμορφώθηκε κατά τη διάρκεια του Euro 2004 και των ολυμπιακών. Στις μέρες μας δεν χρειάζεται να καεί το Ράιχσταγκ. Αρκούν πιο ασήμαντες αφορμές.

Κάποιο σπέρνουν -ελαφρά τη καρδία- ανέμους. Θα βρεθούμε -βρισκόμαστε ήδη- στη δυσάρεστη θέση να θερίσουμε θύελλες.

Κώστας Δεσποινιάδης

(Πρώτη δημοσίευση, περιοδικό Πανοπτικόν, τχ. 7, Ιανουάριος 2005.
Περιέχεται στο βιβλίο Πόλεμος και ασφάλεια, εκδ. Πανοπτικόν, 2008)